

אגרא דכלה

אפילו בכל מושבותיכם עם כל היישוב הדעת שבעולם ולצורך מצוה שמותר בימי החול ולמצוה יחשב, שאני שבת קודש דצריך לאיתערא בחדוה דוקא. וז"ש ביום השבת, לדייק דבחול מותר ולמצוה יחשב, נ"ל:

ויקחו מלפני משה את כל התרומה וכו', לא אמר ויקחו מאת משה, רק מלפני"י משה. שקודם לקיחתן היו מסבבים שיבוא כל נדבה ונדבה נגד פני משה, שיסתכל בנדבה ההוא בכדי שתשרה בו כח הארת הדעת דמשה, והיה עושי המלאכה עושים בדעת, וחפץ י"י בידם יצליח:

פרשת פקודי:

כאשר צוה י"י את משה. בכל מלאכה ומלאכה. נאמר כאשר צוה י"י את משה. להורות שחששו פן יחסרו איזה כוונה ויחוד הנצרך לכל מלאכה ומלאכה, אמרו בכל מלאכה כאשר צוה י"י את משה, שעושים על דעת המצווה, וכבר כתבנו מזה כמה פעמים:

ביום החדש הראשון באחד לחדש, הוה ליה למימר בקיצור באחד לחדש הראשון. והנראה על פי מה שקבלנו דאותן ה"ב ימים הראשונים דניסן ימי הקרבת הנשיאים, המה כח כללי ל"ב חדשי השנה, כל יום רומז לחודש שלם, כן שמענו מכבוד אדמו"ר הרב הק' מהרמ"מ זצ"ל, וזכי הראות יכולין להתבונן בכל יום איזה מאורעות יהיה בחודש אשר הוא נגד היום ההוא, וכבוד אדמו"ר הרב הק' מהררי"צ היה כותב ברוח קדשו בכל יום מה יהיה בכל חדש, כנודע הדבר בפרסום לחבורתינו קדש, ובאותו השנה שנתבקש בישיבה של מעלה שחדש מנחם, לא כתב רק עד מנחם, והענין הוא בפרסום. ואם כן לפי זה יום הראשון, הוא נגד כל החודש הראשון. וז"ש ביום החדש הראשון, רצ"ל באותו יום שהוא נגד החדש הראשון, היינו באחד לחודש, נ"ל:

ששת ימים תעשה וביום השביעי יהיה לכם קדש, להבין תעשה מאליו משמע. גם תור תיבת לכם. נ"ל על פי מה דפסק בש"ע או"ח (סי' ר"צ ס"ב) דאותן בני אדם העוסקין במלאכה בימי החול, יהיה שבת רוב עסקם בתורה, והתלמידי חכמים העוסקים בתורה בימי החול ומלאכתן נעשית על ידי אחרים, יתענגו בשבת יותר באכילה ושתיה. וכבר ידוע שאמרו רז"ל (פסחים ס"ח ע"ב) כינוי תענוג הגשמי דאכילה ושתיה דשבת ויום טוב בתיבת לכם, כנודע מפלוגתא רבי אליעזר ורבי יהושע גבי יום טוב כולו ל"י או כולו לכם, ומר סבר חציו וכו'. ובוה ידוקדק הפסוק ששת ימים תעשה המלאכה מאליו ואתה תעסק בתורה, אזי ביום השביעי יהיה לכם קודש, ור"ל יהיו תענוגים הנקרא לכם קדש, ותעסקו בתענוג ותקבלו שכר טוב על זה, מה שאין כן אם אתם לבדכם בעצמיכם תעשו מלאכת ימי החול, והבן:

וירמוז עוד בכל מושבותיכם ביום כו', הוא מרמז אזהרה לאדם על הכעס, כמבואר במקובלים שעל ידי הכעס מרתח גופו באש היסודי שבנפשו וגופו. והנה קיימא לן שמותר לכעוס על עוברי רצונו ית', ובאם יודע ורואה שעושים דברים שאינם מהוגנים, אזי מצוה לכעוס ולזה נבראת המדה הלזו, רק כתבו חכמי המוסר שזה צריך להיות ביישוב הדעת, הכעס בלבו ויבוא לכלל טעות ח"ו, מי לנו גדול מאדון הנביאים, ומהלל ראש הנשיאים כידוע מעניינים (פסחים ס"ו ע"ב), רק יראה להם בפיו ובאיבריו כאלו כועס ומתקצף, אבל לא יהיה הכעס בלבו. ונ"ל שגם זה הוא דוקא בימי החול, אבל ביום השבת מבואר בזהר (ח"ב קל"ה ע"ב) שצריך להראות לכל חדות לבבו ושמתחו ב"י הנותן מתנה כזו לישראל, ובאם אינו מראה בפועל החדוה, אזי ח"ו המלאכים מסתלקין עיין בזהר. וזהו שרמזה התורה לא תבערו אש הכעס,

דבר המערכת

וביום השביעי שבת לה'...

בפרשתינו: ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם, ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי וגו' ואחרי זה ויאמר משה וגו' קחו מאתכם... וברש"י הקדים להם אזהרת שבת לציווי מלאכת המשכן לומר שאינו דוחה את השבת ע"ל, היינו שהזהיר אותם קודם על השבת קודש כדי שלא יחשבו בני ישראל שמלאכת המשכן דוחה שבת, ולכאורה קשה הרי משה רבינו היה יכול לומר בפירוש לבני ישראל שעבודת המשכן אינו דוחה את השבת.

וגם צריך להבין דלכאורה הרי איפכא מסתברא, אם משה רבינו היה קודם מצווה להם את מלאכת המשכן ואח"כ את השבת... אדרבה, היינו מבינים שאפילו שכבר צוה על עבודת המשכן, ומיד אח"כ מצווה הוא על השבת, ללמד שמלאכת המשכן אינו דוחה את השבת.

ואפשר לומר שאמנם הקב"ה קודם צוה למשה את עבודת מלאכת המשכן ואח"כ את השבת. ואכן ליהודי בבחינת צדיק מעין משה, השבת אצלו הוא אמנם אחד מהיסודות של היהודי. אבל השבת אינו אצלו הבסיס להיותו צדיק אלא הגיע כבר למדרגה שהמשכן, הביהמ"ד היו ביתו, תורתו אומנתו ואינו עובד לפרנסתו בעבודת חול במשך ימי השבוע, ומבחינת הצדיק במשך ימי השבוע הם אצלו מעין השבת. יש לו בכל השבוע השפעות מהשבת. ולצדיק לא צריכים לומר ששת ימים תעשה מלאכה ובשבת לא, כי גם במשך ימי השבוע תורתו אומנתו, כמ"ש בזוה"ק פר' נשא קמד, שעל הצדיק נאמר את הוא צדיק דכולהו יומא, ועיין בספה"ק בני יששכר במאמרי השבתות מאמר א' שם שבת אות ח' וט' מהזוה"ק ששבת איהו כללא דאורייתא וכל רזין דאורייתא ביה תליין, ולפי"י הצדיקים העוסקין ממילא ברוזין דמעשה בראשית כל השבוע שהם סודות המשכן, כי ידע היה בצלאל לצרף אותיות שנברא בהם שמים וארץ, ע"כ הם בבחינת שבת תמיד, משא"כ המון עם שיודעים רק מפשוטם של דברים והבן, עכלה"ק.

ואצל הצדיק לא שייך בכלל ששת ימים תעשה מלאכה כמו שהגמ' אומרת צדיקים מלאכתם נעשית ע"י אחרים,

וכמו שהגמ' אומרת ביומא עב: כתיב ועשו לך ארון עצי שיטים, וכתוב ועשו ארון עצי שיטים, מכאן לתלמיד חכם שבני עירו מצווין לעשות לו מלאכתו ע"ל הגמ', רואים מזה שבני ישראל אלו שעושים במלאכתם מצווים לעשות המלאכה עבור התלמידי חכמים שיושבים ועוסקים בתורה.

ולכן כשהקב"ה דיבר למשה לצדיק, אמר לו דבר ראשון לעשות המשכן. הבית ועד לחכמים היושבים באהלה של תורה, אבל משה רבינו בא לדבר לכל בני ישראל. והיסוד של פשוטי העם, האחיה של יהודי להיותו מובדל משאר עמי הארצות שעושים מלאכתם, היינו שגם בששת ימים כשעושה את מלאכתו הכל הוא להיות עושה מלאכתו, ששת ימים כציווי השם אבל ביום השביעי שבת. כל יום ויום אצלו בבחינת ראשון לשבת שני לשבת... ההכנה לשבת. וכשיהודי עובד במשך ימי השבוע בידעו כי בשבת אינו עושה מלאכה כי כן צוה ה', אז תעשה מלאכה, מקיים מצוות עשה כשעושה אפילו את עבודתו החול כדי לפרנס את בני ביתו.

ולכן בא משה רבינו לבני ישראל, גם לפשוטי העם שהיסוד של יהודי, הינו השבת, התפקיד של יהודי, ההבדלה שלו מאומות העולם, זה שיש לנו את יום השבת, שזה היסוד להיותנו מובדלים מן הגויים, ואח"כ יש גם לכל יהודי את בית מקדשו - בית המדרש של מטה להתפלל בכל יום וגם ליהודי בדרגה יותר פחותה שאינו יושב באהלה של תורה לקחת חלק בבניית בית המקדש = בית המדרש ע"י קחו מאתכם תרומה לה' כל נדיב לבו יביאה ע"י גם פשוטי העם שיהיה להם חלק בבניית בית המדרש ולתמוך ביושבי אהלה של תורה ויעזור ה' שנוכה לקודם לדרגת היהודי הפשוט לעסוק בפרנסה לשמה, ע"מ לפרנס ולכלכל את בני ביתו לבעלי תורה וצדיקים, ומשם נעלה להגיע לדרגות הצדיק שמלאכתו תיעשה בידי אחרים ונוכה לישיב באהלה של תורה וכל ששת ימי השבוע תהא לנו בבחינת השבת. להקדיש את ימינו לעבודתו יתברך.

יום א' כ"א אדר באותו רבין דבין, ברכת אבנא אבא. וידעכם פנחס בניהוין בן אנה אלה

